

ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА И СТРУЧНА СЛУЖБА

Младеновац

Стојана Новаковић 2 ,011/8231-331,8233-417
e-mail: pss.kosmaj@eunet.rs

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
Сектор за рурални развој
www.psss.rs

Садржај:

Радови на стрништу после жетве
(Виолета Величковић дипл.инг.)

Резидба малине
(Драгољуб Глишић, инг.)

**Негативан утицај мушица на здравље и
производњу крупних преживара**
(Перић Предраг дипл. инг.)

**Сузбијање складишних штеточина и припрема
складишта за пријем нове робе**
(Михаиловић Тамара дипл. инг.)

12. август 2011. године, тираж 300 примерака

РАДОВИ НА СТРНИШТУ ПОСЛЕ ЖЕТВЕ

После жетве стрних жита препорука је заоравање стрништа као начин обраде земљишта за наредни усев, а код нас обично кукуруз. На стрништу се може обавити и пострна сетва.

Када је у питању заоравање стрништа треба имати у виду да оно представља припрему за даље обрађивање земљишта, али да се спровођењем само ове мере не обезбеђује стање земљишта које најбоље одговара гајењу биљака. Ово орање обавља се непосредно после жетве стрних жита, а има за циљ:

- прикупљање већих количина влаге и чување влаге у земљишту;
- уношење преосталих биљних делова после жетве;
- растресање и проветравање земљишта и активирање рада микроорганизама;
- уништавање корова и штеточина.

Како би се интензивирала пољопривредна производња препорука је да се после жетве обави пострна сетва. У пострној сетви могу се гајити разне пољопривредне културе и то за различите намене: пострне културе за зрно, за зелену масу, поврће као пострне културе;

Производња одређених количина зелене масе пострно може се остварити готово сваке године. Уз наводњавање постижу се врло значајни приноси зелене масе која може послужити за исхрану стоке у зеленом стању, припремљена као силажа, сено, дехидрирана сточна храна, брашно. Ова храна је врло добре хранљиве вредности и квалитета, цена по јединици масе је нижа. За зелену масу пострно се могу гајити кукуруз, сунцокрет, соја, сирак, уљана репица, сточни кел, перко и друге. Ове културе се могу успешно гајити и без наводњавања ако се одаберу одговарајуће површине, потребна агротехника, сорте и хибриди, те изврши сетва правовремено.

Треба имати у виду да без наводњавања нема пострне производње поврћа, јер све врсте захтевају знатне и сталне количине воде у току своје вегетације.

Ђубрењем стајњаком, односно уношењем органске материје, бактерије се убрзано размножавају. Ове промене у земљишту имају велики утицај на усеве, па се зато кречни маретијал и не растура док се усев не склони.

Пре заоравања треба растурити стајњак и извршити калцификацију парцеле ако је то потребно, па затим приступити орању стрништа.

Виолета Величковић дипл.инг.

РЕЗИДБА МАЛИНЕ

За малину је карактеристично да јој изданак живи само две године. У првој се развија, а у другој доноси род и угињава – сасушује се. Корен малине је међутим вишегодишњ и на њему се сваке године ствара велики број изданака.

Изданак малине треба после садње скратити на око 20 цм тј. 2-3 здрава пупољака изнад земље. Ово се ради због бољег примања и постицаја развоја корена и адвентивних пупољака, из којих треба да се развије што већи број изданака већ у првој години после садње. Изданке малине настале у првој години треба оставити да се развијају слободно, без икакве интервенције. Крајем лета треба уклонити тј. орезати до земље скраћени (стари део саднице).

Нови изданци достижу пуни пораст до краја вегетације и формирају пупољке из којих ће се у наредној вегетацији развити родне гранчице. У пролеће друге године, у марту одаберу се за род највише два нормално развијена изданка по садници. Остављају се средње развијени, и одбацују тањи, закржљали и пребујни изданци.

Остављени изданак прекраћује се на висини од 110-160 цм са 20-25 пупољака из којих ће се формирати родне гранчице. Висина прекраћивања зависи од сорте, влажности средине и система гајења. При гајењу малине по систему шпалира за род треба оставити 5-6 изданака по дужном метру, с размаком између изданака 15-20 цм. Ако се малина гаји по систему жбунова, онда се по жбуну оставља за род 5-8 правилно распоређених изданака.

Изданке који су донели род треба одмах уклонити, односно орезати до земље, изнети из малињака и спалити. Ово је важна превентивна мера којом се смањује појава болести и штеточина у малињаку, а уједно ослобађа простор за раст нових изданака. Наведени поступак понавља се до краја експлоатације малињака.

У пракси се показало веома добро уклањање првих младих изданака који се јављају од почетка кретања вегетације па све до Маја. Ови први изданци развијају се из најплићег слоја, који је најсувњи, због чега до краја вегетације не успевају да постигну оптималну развијеност и висину.

Стога су најбољи изданци за род у наредној години који ничу крајем Маја и у првој половини Јуна, јер се јављају свеће дубине, па су боље обезбеђени потребном земљишном влагом. Уклањањем младих изданака обавља се закидањем до земље у 4-5 наврата. У време закидања изданци небих смели да буду већи од 15 цм, како неби дошло до њиховог здрењавања при основи.

Овај начин узгоја малињака даје добре резултате само уз примену свих осталих агротехничких мера у малињаку (умерено ђубрење, интезивна обрада земљишта и редовна заштита од болести и штеточина.

Глишић Драгољуб Саветодавац

НЕГАТИВАН УТИЦАЈ МУШИЦА НА ЗДРАВЉЕ И ПРОИЗВОДЊУ КРУПНИХ ПРЕЖИВАРА

У периоду високих температура, број мушица почиње да се увећава веома брзо. Такве температуре погодују њиховом развоју. Муве штетно делују на продуктивност и здравствено стање свих врста домаћих животиња и преносе како животињске, тако и људске болести.

Муве припадају класи инсеката и роду двокрилаца. То су бројно најзаступљенији инсекти. Највише их има у близини људских насеља.

Деле се на две групе:

1. муве које имају усни апарат за бодeње и сисање крви (мува пецара, стајска мува),
2. муве чији је усни апарат прилагођен за лизање (домаћа, кућна мува).

Ове две групе се разликују по усном апарату (његовој намени) и по положају на подлози. Првој групи је глава подигнута ка горе, а другој групи је глава окренута на доле.

Прва група мува живи у становима и у близини домаћих животиња. У летње време, када су температуре ваздуха високе, постају врло агресивне, уједају што јако пече. Сисање крви траје неколико минута и варење тако усисане крви траје 2-3 дана, а након тога понављају целокупан поступак. По изласку из лутке након деветог дана, женке полажу 60-70 јаја. Њихов живот траје око 70 дана и за то време женке положе око 600-800 јаја. Из јаја настају ларве (оне живе у стајском ђубрету, капрофаги су и после недељу дана настаје лутка у облику буренцета тако да циклус развића траје око месец дана). Преносилац је великог броја узрочника обољења.

Кућна, домаћа мува обухвата преко 4000 врста. Највише је има за време летњих месеци. Такође, и она је преносилац великог броја узрочника разних обољења.

Обе групе користе подесну подлогу за полагање својих јаја. То се пре свега мисли на стајско ђубриво, сметлишта, отпацама у домаћинству, остацима хране за стоку, балези, отпаци биљног и животињског порекла. Пошто се задржавају на разним нехигијенским местима, својим усним апаратом и стопалима преносе микроорганизме који могу довести до појаве маститиса, коњуktivитиса и других инфекција и на тај начин смањују производњу код крупних преживара као и код осталих домаћих животиња.

Можемо слободно рећи да муве штетно делују на говедарску производњу јер:

- узнемиравају животиње што се негативно испољава на количину конзумиране хране,
- смањује се млечност музних крава,
- смањује се дневни прираст товљеника,
- код животиња на паши проузрокују маститисе посебне врсте.

Борба против ових инсеката подразумева да у пролеће, најкасније априла месеца, сточари треба да изврше детаљно чишћење и кречење стаје. На тај начин се уништавају легла мува која су преживела зиму пре него што су положила своја јаја. Такође, треба повести и рачуна о одржавању опште хигијене пољопривредног газдинства односно уклањању отпадака који труле, изградњи ђубришта и слично. У стаји треба створити повољне микроклиматске услове како би се сузбили ови инсекти (у летњем периоду редовно проветравање).

Треба обављати и негу ђубришта. Она се повремено поливају са 1-2% раствором хлорног креча. Тако се уништавају ларве мува.

Перић Предраг дипл.инг

СУЗБИЈАЊЕ СКЛАДИШНИХ ШТЕТОЧИНА И ПРИПРЕМА СКЛАДИШТА ЗА ПРИЈЕМ НОВЕ РОБЕ

Након жетве предстоји складиштење убраног рода. Искусни пољопривредни произвођачи знају да цена пољопривредних производа највећу вредност достиже када је понуда робе на тржишту најмања. Из тог разлога сви они који поседују услове одлучују се да ускладиште своје производе и сачекају повољније цене.

Ускладиштене житарице најчешће нападају жишци, мољци и гриње и из тог разлога о хигијени празног простора треба водити рачуна. Морамо знати да пре складиштења складишта припремимо за ову намену. Пожељно је складишни простор припремити пре пријема робе, очистити од разних нечистоћа (заостала зрна, прашина, паучина и др.) и прегледати површину зидова и пода да би се установило да ли евентуално постоје отвори које су направили глодари. У случају да отвори постоје треба их поунити неким тврдим материјалом. Приликом чишћења треба обратити пажњу на пукотине у зидовима, јер се на тим местима складишни инсекти најчешће задржавају. Сав прикупљени материјал приликом механичког чишћења треба изнети, испрскати одговарајућим инсектицидом или га на други прописан начин уништити.

Ако у складишту постоји преостала количина жита од претходне жетве, сматра се да је заражена инсектима и исту треба испрскати одговарајућим инсектицидом. У ту сврху се могу употребити инсектициди који имају дозволу за ову намену. Након механичког чишћења затвореног простора треба урадити и хемијску дезинсекцију а ова мера је неопходна да би се уништили инсекти који се налазе у пукотинама где се механичким путем не може допрети до њих. За ову намену се користе инсектициди који делују парама. За сузбијање складишних штеточина користити неки од следећих препарата: Difos E 50, Dihin, Etiol теџни, K-Othrine Dp-2, K-Obiol EC 25, Actellic 50.

Михаиловић Тамара дипл.инг.